

1838. LONTZEN 11,4 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

Op een klein half uurtje van de Nederlandse grens ligt, in het Duitstalige gedeelte van het land van Herve, de plaats Lontzen. Tijdens deze heuvelachtige, panoramische en zeer afwisselende wandeling, wandelt u eerst via een veldweg met prachtig uitzicht naar de hoeve Gut Kelmerberg en dan struint u door weilanden langs het beekje Fontenesbach. Via smalle asfaltweg langs de spoorlijn loopt u naar de rand van Herbestahl/Welkenraedt en via leuke paden wandelt u naar de rand van Lontzen. Via mooi pad komt u in het dorpje Busch en met klimmen en dalen door weilanden loopt u terug naar Lontzen. De route kenmerkt zich door de vele prachtige uitzichten, draaihekjes en veel zitbanken onderweg.

Startadres: parkeerplaats vlak voor de kerk Schloss Straße 13, Lontzen. Tegenover huisnr. 13 rijdt u scherp R (komt u van de andere kant dan L) de weg omhoog en u komt meteen bij de kleine parkeerplaats.

U kunt ook starten vanaf de parkeerplaats bij het voormalig treinstation Herbestal Bahnhofstraße 4, Lontzen. Vanaf de parkeerplaats loopt u RD en ga dan meteen L over het grindpad met rechts de spoorlijn. Na 100 m gaat u aan de 3-sprong bij twee grote infoborden Bahnhof-Gare-Herbestahl, zitbank en afvalbak schuin L over het grindpad. Ga dan verder bij **** in punt 3. U kunt dan **op zondag** pauzeren bij de Hubertushalle (café/restaurant) in Lontzen, die vlakbij de kerk en parkeerplaats ligt.

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
11,40 km	2.45 uur	65 m	130 m

Wandelgids Zuid-limburg
www.wandelgidszuidlimburg.com

1838. LONTZEN 11,4 km

1. Staande voor de parkeerplaats met uw rug naar huisnr. 13 gaat u bij wandelknooppunt (wkp) 2 RD (37) de stenen trap omhoog met links de kerk. Bij de ingang van de prachtige St. Hubertuskerk (1768-1770), die u kunt bezoeken, gaat u RD het klinkerpad omhoog.

(Voor meer info kerk zie laatste alinea. U kunt ook via het kerkhof, waar enkele oude grote grafstenen staan, rondje om de kerk lopen).

Bij breed hek, ingang kerkhof, gaat u RD de klinkerweg omlaag met links de kerkhofmuur. Beneden aan de T-splitsing gaat u R (Bommertzgasse) omhoog. Na ruim 50 m, meteen voorbij huisnr. 24 en waar de asfaltweg voor plein rechts omhoog buigt, gaat u bij zitbank L (30) via nauwe ijzeren doorgang het (gras)pad omlaag. Beneden bij zitbank steekt u via brug de Fontenesbach over en dan gaat u meteen bij wkp 30 L (32) met links de beek. Bij wkp 32 en huisnr. 48 gaat u aan de 3-sprong R (4) de prachtige holle veldweg, door de bosstrook, omhoog. Na 500 m steekt u via brug de spoorlijn Verviers-Aken over en loopt u het stijgende graspad omhoog.

(Hier, bij begin brug, heeft u, achteromkijkend, mooi uitzicht o. a. op Lontzen en links in de verte ziet u de wateroren in Henri-Chapelle).

Ruim 400 m verder gaat u aan de 3-sprong, bij wkp 4, RD (72) verder het graspad omhoog, dat ruim 100 m verder bij zitbank naar rechts buigt.

2. Na 300 m gaat u bij infobord en oriëntatietafel, waar u prachtig uitzicht heeft, RD (72) het graspad/grindweg omlaag, dat op het terrein/nu beschermd natuurgebied van de voormalige zinkmijn Raborath ligt, die voor het eerst in de 15^e eeuw is genoemd. Beneden bij zitbank, infopanelen, wegwijk op sokkel en Gut Kelmerberg, gaat u R (72) de doorgaande weg omlaag.

(Hier bij de 3-talige infopanelen komt u meer te weten over de geschiedenis van de zinkmijn).

Meteen daarna steekt u de Fontenesbach over en dan gaat u bij wkp 72 R (75) en via bruggetje en

klaphek het weiland in. Volg nu RD (75) via draaihekjes het pad door de weilanden met rechts het beekje. Na 300 m steekt u bij draaihekje via betonnen bruggetje het beekje over en loopt u het bospaadje omhoog. Voorbij draaihekje loopt u RD door het weiland met links struikgewas/bosstrook. Na ruim 50 m verlaat u via nauwe doorgang het weiland en loop RD (75) het pad omlaag, door het weiland/natuurgebied met links beneden het beekje. Voorbij draaihekje loopt u RD door het weiland, met rechts de mooie rotswand van de voormalig steengroeve Poppelsberg.

3. Voorbij draaihekje gaat u aan de 4-sprong, bij spoorwegtunnel en wkp 75, L (16) de verharde weg omlaag met rechts het spoorwegtalud.

(Als u hier RD door de tunnel loopt, komt u meteen bij een zitbank, een genietplekje, waar u mooi uitzicht heeft over de Vallei van de Fontenesbach).

(De route volgend steekt u even verder weer de Fontenesbach over, die hier onder het spoorwegtalud doorstroomt).

Na bijna 400 gaat u bij gietijzeren wegwijk RD over de asfaltweg en meteen daarna gaat u bij wkp 16 R (90) door de tunnel omlaag. Meteen na de tunnel, waar u mooi uitzicht heeft, gaat u bij verbodsbord L (90/Pfarrer Schwarz Straße) de smalle asfaltweg omhoog, met links het talud van de spoorlijn en rechts mooi weids uitzicht. Na bijna 400 m wordt boven, bij zitbank en de voormalige hoeve (huisnr. 2/Hof Appleder), de smalle asfaltweg een dalende en stijgende smalle asfaltweg, met voor u de O.L. Vrouw Visitatiekerk (1900) in Herbestahl en rechts nog steeds mooi weids uitzicht. Bijna 600 m verder gaat u, voorbij zitbank en bij bord Zone, L (90) het grindpad omhoog. Meteen daarna gaat u boven bij zitbank R over de grindweg, door de bosstrook met links de spoorlijn en dan passeert u rechts drie spiegels. Bij wkp 90 gaat u RD (96). Aan de 3-sprong, bij twee grote infoborden Bahnhof-Gare-Herbestahl, zitbank en afvalbak, gaat u scherp R over het smalle grindpad.

(Als u hier RD loopt, komt u na ruim 100 m bij het voormalig treinstation Herbestahl.

Hier staan vier picknickbanken (mooi pauzeplek), veel 3-talige infoborden, het kunstwerk "wachtende treinreizigers", twee wagons en het restant van ingang voormalig treinstation Loop een rondje over het terrein.

Het station Herbestahl was van 1843-1920 het Duitse grensstation aan de hoofdspoorlijn van Duitsland naar België. Het werd op 15 okt 1843 voor het treinverkeer geopend en was daarmee de oudste internationale spoorweggrensovergang ter wereld. Het verloor in 1920, na de Eerste Wereldoorlog zijn grensstatus, waardoor Herbestahl na de annexatie meer dan 10 km binnen de grens van België kwam te liggen).

****** Loop even verder de trap met leuning omlaag en ga R de doorgaande weg omlaag. Meteen daarna aan de 3-sprong, bij verkeerspiegel en de lange smalle tunnel aan de rand van het Duitstalige Herbestahl, gaat u L (73/Pfarrer Schwarz Straße) omhoog.**

4. Vlak daarna, bij wkp 73, gaat u via draaihekje L (92) door de tuin/gazon van woning omhoog met rechts afrastering. Boven gaat u R (92) over het graspad, met links achtertuinen van woningen en rechts afrastering en even verder rechts beneden een paardenspringzandbak. Via twee draaihekjes gaat u RD (92) door het weiland richting Lontzen, met links een meidoornhaag. Op de hoek van de meidoornhaag gaat u L (92) en steek dan schuin rechts (92) het weiland omlaag over richting draaihekje. Voorbij dit draaihekje gaat u R (92) het graspad omlaag met rechts afrastering/haag. Het pad maakt drie haakse bochten en bij de derde haakse bocht wordt het graspad een stijgend graspad. Na 500 m, vlak voor loods, gaat u boven R (92) door draaihekje en ga dan meteen L (92) over de kiezelweg, dat op het terrein van voormalige boerderij ligt. Aan de T-splitsing gaat u R (92) de asfaltweg omlaag. Aan de 3-sprong bij wkp 92 gaat u RD (12) verder omlaag. Bijna 200 m verder bij, hoogspanningshuisje en zitbank, een fijne pauzeplek na 6 km lopen, gaat u RD (12) het (gras)pad omlaag en u loopt onder hoogspanningskabels door. Na 400 m steekt u beneden de Herbersthalerbach over en loop RD de (holle) veldweg omhoog. 300 m verder bij aardige optrekjes, die staan aan de rand van Lontzen, wordt de veldweg een stijgende asfaltweg, die u RD volgt.

5. Na 200 m, bij huisnr. 1 en wkp 12, gaat u scherp L (63) het smalle holle pad, dat Teufelgasse wordt genoemd, omlaag. Ruim 300 m verder steekt u beneden de Herbesthalerbach over en loopt u bij stenen kruis, de voormalige grafsteen van Johann Wilhelm Wehling (1857-1928) die hier bij zijn weiland staat, het pad dat tussen meidoornhagen ligt, omhoog. 300 m verder, voorbij bosstrook, wordt het pad een stijgende veldweg. Boven aan de T-splitsing bij

wkp 63, picknickbank, waterpoel en ongevals-kruis gaat u R (93) de asfaltweg omhoog.

(Hier verdrong op bijna 18 jarige leeftijd Ludovicus Lamberts op 17 aug. 1818. Hij kwam vast te zitten in de teugels van zijn paarden, die hem het water in sleepten.

Als u hier aan de doorgaande weg L omlaag gaat, komt u meteen bij een uitkijkpunt met panoramabord, waar u prachtig uit zicht heeft).

Vlak daarna gaat u boven in Busch aan de 3-sprong bij wkp 93 RD (16) en u passeert links een groot op sokkel staand hardstenen kruis.

(Dit kruis stond tot 1914 op het kerkhof op het familiegraf van de familie Ernst. Sindsdien dient het als altaar tijdens de Fronhleichnam processie).

Meteen daarna aan de ongelijke 4-sprong bij Wetterstation (grote steen) Busch, waar twee zitbanken staan, gaat u RD (Kapellenstraße) langs huisnr. 19 richting grote kapel met spits torentje. (U verlaat 16). Aan de ongelijke 4-sprong bij verkeerspiegel, speeltuintje en de grote Annakapel (1898), waar H. Missen in worden opgedragen, gaat u RD met links de kapel en muurkruis (1960). Meteen daarna, voorbij picknickbank en infoborden en bij huisnr. 2, gaat u aan de ruime 3-sprong RD (Waldstraße) de doodlopende weg omlaag, met even verder rechts mooi uitzicht. Negeer zijwegen. Na bijna 300 m, vlak voor huisnr. 8a en tegenover inrit naar boerderij, gaat u bij ijzeren hek R via nauwe doorgang het weiland in en loop RD door het weiland omlaag, met rechts afrastering en voor u mooi uitzicht. Aan het einde van de afrastering loopt u richting muur/beukenhaag. Voorbij draaihekje gaat u L het brede graspad omlaag met rechts (even) de muur/meidoornhaag.

6. Beneden gaat u L de smalle asfaltweg omlaag.

(Omhoog lopend passeert u na 200 m links een zitbank, een genietplekje).

Na 400 m gaat u boven aan de ongelijke 4-sprong bij zitbank R de veldweg omlaag, met links de achterkant van woning. Na 100 m buigt de veldgrindweg rechts omlaag. Beneden, voorbij picknickbank en infobord, gaat u L de smalle asfaltweg omlaag en na ruim 50 m steekt u de Lontzenerbach over. 50 m verder gaat u, voor oranje gasleidingpaal, scherp R de veldweg omhoog. Vlak daarna, bij bord "hoeve Hof Luterberg" (vakantiewoningen) en huisnr. 105, gaat u L (55) via draaihekje het weiland in en loop RD door het weiland omhoog, richting de knooppuntpaal/begroeide helling. Bij de paal gaat u R (55) het graspad omhoog met rechts beneden hoeve 'Hof Luterberg' (18^e eeuw). Bijna boven bij veedrinkbak loopt u RD richting het grote stenen kruis. Boven op de Luterberg, waar u mooi uitzicht heeft, gaat u rechts van het, op sokkel staande, hardstenen kruis door het draaihekje.

(Het 2,6 m hoge kruis is het grafkruis van Leonard Cormann (1861-1899), dat eerst op het kerkhof in Lontzen heeft gestaan).

Loop dan schuin links door het weiland omlaag richting smaller gedeelte van het weiland met voor u zicht op de kerk van Lontzen. Boven in de linkerhoek van het smalle gedeelte van het weiland gaat u bij zitbank en wkp 55 RD de asfaltweg omlaag, met rechts huisnr. 3.

7. Beneden bij zitbank gaat u aan de 4-sprong, bij huisnr. 50 c en bij gietijzeren kruis op sokkel, RD de grindweg omlaag. Bij brievenbus, met huisnr. 50 D, van het aardig optrekje gaat u via klaphekje RD het graspad omlaag, met rechts een meidoornhaag. Via draaihekjes steekt u via bruggetje met leuning de Lontzenerbach over en

dan gaat u meteen R door het weiland dat u meteen schuin links oversteekt richting kerktoeren en betonnen elektriciteitspaal.

(Links ziet u gebouwen van Hof Krickelhausen, die voor het kasteel van Lontzen ligt).

Bij de betonnen elektriciteitspaal gaat u door het klaphekje en ga R over de asfaltweg en meteen daarna, tegenover huisnr 29, steekt u L via bruggetje de Fontenesbach over. Volg bij zitbank het grind- klinkerpad omhoog. Steek boven de klinkerweg over en meteen bij wkp 2 komt u weer bij de parkeerplaats en de kerk, die u kunt bezichtigen.

Info kerk en omgeving

Vanaf eind 14^e eeuw stond op deze plek een gotische kerk. De huidige met breuksteen gebouwde kerk (1768-1770), waarvan de voor gebouwde toren uit 1910 stamt, is gebouwd naar ontwerp van architect Joseph Moretti.

Het hoofdaltaar dateert uit circa 1850 en de zijaltaren (Maria en St. Hubertus) stammen uit circa 1760. De communiebank is uit het einde van de 18^e eeuw. De twee biechtstoelen zijn van omstreeks 1760 en zijn uitgevoerd in deels verguld eikenhout.

U kunt via het kerkhof, waar enkele grote oude familiegraven staan, een rondje om de kerk lopen. Enkele grafkruisen uit de 16e eeuw zijn in de kerkmuur gemetseld.

Hier op het pleintje bij de parkeerplaats staat het kunstwerk "Via Gulia" van de beeldhouwer Guy Janssen.

Hier op pleintje is ook de Hubertushalle (café/restaurant) waar u iets kunt eten en drinken. Open van woensdag t/m zaterdag vanaf 17.00 uur. Zondag vanaf 11.00 uur. Maandag en dinsdag gesloten.

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.